

УДК 351.72

З. В. Гбуф,

к. держ. упр., Головний спеціаліст Міністерства фінансів України, м. Київ, Україна

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ЯК ОДНА ЗІ СКЛАДОВИХ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Z. Hbur,
PhD

ECONOMIC SECURITY, AS ONE OF THE COMPLEX PROVIDES OF NATIONAL SECURITY OF UKRAINE AT THE MODERN STAGE

У статті з'ясовано сутність економічної безпеки як однієї зі складових забезпечення національної безпеки України на сучасному етапі. Проаналізовано основні визначення "національної безпеки" та "економічної безпеки". В результаті аналізу основних дефініцій побудовано структурну модель національної безпеки з виокремленням економічної безпеки як однієї з найважливіших структурних частин. Встановлено, що економічна безпека є однією з восьми запропонованих складових національної безпеки. Вона посідає одне з чільних місць у системі забезпечення національної безпеки України і стосується практично всіх інших складових. Виокремивши економічну безпеку серед інших складових національної безпеки виявлено основні її елементи, серед яких економічна незалежність, стійкість і стабільність національної економіки та здатність до саморозвитку і прогресу. Проаналізовано підходи до тлумачення поняття економічної безпеки держави за допомогою таких характеристик, як стійкість та стабільність, економічна незалежність, самовідтворення та саморозвиток та національні інтереси. Запропоновано основні заходи забезпечення економічної безпеки України.

The article clarifies the essence of economic security as one of the components of ensuring the national security of Ukraine at the present stage. The basic definitions of "national security" and "economic security" are analyzed. As a result of the analysis of the main definitions, a structural model of national security with a distinction of economic security as one of the most important structural units was constructed. It has been established that economic security is one of the eight proposed components of national security. It occupies one of the leading places in the system of providing national security of Ukraine and concerns almost all other components. Having distinguished economic security among other components of national security, its main elements were identified, including economic independence, stability and stability of the national economy and the ability to self-development and progress. The approaches to the interpretation of the concept of state economic security are analyzed with the help of such characteristics as stability and stability, economic independence, self-development and self-development and national interests. The main measures of providing economic security of Ukraine are proposed.

Ключові слова: економічна безпека, національна безпека, система національної безпеки, сталий розвиток.

Key words: economic security, national security, national security system, sustainable development.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

У сучасних українських реаліях тривала економічна криза, яка розпочалася ще у 90-х роках минулого сто-

ліття, загострилася з приходом світової кризи у 2008 році та продовжується сьогодні на тлі падіння курсу національної валюти, загостренням відносин з Росією, яка анексувала в Україні Кримський півострів та активно підтримує сепаратистські настрої на Сході України, проведеної на антитерористичної операції, що несе надпо-

тужні бюджетні витрати негативно вплинула на всі сфери національної безпеки. Ні для кого не секрет, що у міжнародних відносинах побутує намагання деяких держав використати таку ослабленість України у своїх національних інтересах. Тому на сьогодні актуальними є вивчення сутності економічної безпеки як однієї зі складових забезпечення національної безпеки України на сучасному етапі.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ, В ЯКИХ ЗАПОЧАТКОВАНО РОЗВ'ЯЗАННЯ ЦІЄЇ ПРОБЛЕМИ І НА ЯКІ СПИРАЄТЬСЯ АВТОР, ВИДІЛЕННЯ НЕВИРИШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ, КОТРИМ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОЗНАЧЕНА СТАТТЯ

Питанням національної та економічної безпеки приділяли свої праці такі провідні науковці, як Козаченко Г.В. [2], Лекарь С.І. [3], Малишко В.М. [4], Мірошниченко О.В. [5], Пастернак-Таранушенко Г. [7], Сенчагов В.О. [9], Скорок О.В. [10], Стеценко С.П. [11], Шайдоров О.І. [12] та інші. Проте актуальним є виокремлення економічної безпеки у системі національної, що і стало мотивом вибору теми даної наукової статті.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Головна мета статті полягає у з'ясуванні сутності економічної безпеки як однієї зі складових забезпечення національної безпеки України на сучасному етапі.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ З ПОВНИМ ОБГРУНТУВАННЯМ ОТРИМАНИХ НАУКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Для сучасного стану економіки України як самостійної незалежної держави, утвердження її як суб'єкта світового співтовариства особливо актуальними є проблеми забезпечення стійкого соціально-економічного розвитку, формування механізму протидії внутрішнім та зовнішнім загрозам, підвищення рівня життя населення, розвитку системи міжнародної економічної взаємозалежності. Сукупність цих проблем та алгоритм їх вирішення тісно пов'язані з категорією "безпека", що в перекладі з грецької мови означає "володіти ситуацією". Зміна внутрішніх та зовнішніх чинників розвитку національної економіки актуалізує дослідження питання забезпечення економічної безпеки держави [10].

Як зазначає Стеценко С.П., забезпечення економічної безпеки входить до складу основних функцій держави і залежить від існуючих внутрішніх і зовнішніх умов. Економічна безпека виражається в захищеності національних інтересів держави, в готовності і здатності інститутів влади створювати механізми захисту національних інтересів розвитку економіки, забезпечити здатність національної економіки зберігати та поновлювати процес суспільного відтворення, достатній оборонний потенціал у кризових ситуаціях підтримки, а також соціально-політичної стабільності суспільства. Економічна безпека держави є не лише однією з найважливіших складових цілісної системи національної безпеки

як комплексу захисту національних інтересів, але й базовою, вирішальною умовою дотримання і реалізації національних інтересів, тому наукові дослідження цього напрямку є актуальними та своєчасними у час пошуку пріоритетів державної економічної політики [11].

Для з'ясування сутності економічної безпеки як однієї зі складових забезпечення національної безпеки України на сучасному етапі звернемося до основних визначень "національної безпеки" та "економічної безпеки".

Як зазначає Шайдоров О.І. національна безпека — це захищеність життєво важливих інтересів громадян, суспільства і держави, а також національних цінностей і способу життя від широкого спектра зовнішніх і внутрішніх загроз, різних за своєю природою (політичних, військових, економічних, інформаційних, екологічних та інших). У свою чергу, національні інтереси країни виступають як об'єктивний чинник, обумовлений усією сукупністю її життєвих потреб. Їхній зміст, свій у кожній країні, обумовлює, якою повинна бути політика держави, щоб її цілісність і благополуччя були надійно забезпечені й захищені, її громадяни жили в шанованій у всьому світі державі, а керівництво і зовнішньополітичні діячі виконували своє покликання представляти і відстоювати інтереси в усіх куточках планети [12].

Деякі науковці вважають, що термін "національна безпека" вперше був використаний президентом Сполучених Штатів Америки Т. Рузвельтом у 1904 р., коли він обгрунтував військову акцію в зоні майбутнього Панамського каналу інтересами національної безпеки країни, вдруге — у 1934 р. [6, с. 4]. Офіційного статусу термін "економічна безпека" набув у 1985 р., коли на 40-й сесії Генеральної Асамблеї ООН була прийнята резолюція "Міжнародна економічна безпека" [2, с. 8], а зародження нової науки — економічної безпеки — Г. Пастернак-Таранушенко пов'язує з енергетичними кризами 1973 і 1979 рр. [7, с. 51].

Українське законодавство розглядає національну безпеку, як захищеність життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства і держави, за якої забезпечуються сталий розвиток суспільства, своєчасне виявлення, запобігання і нейтралізація реальних та потенційних загроз національним інтересам у сферах правоохоронної діяльності, боротьби з корупцією, прикордонної діяльності та оборони, міграційної політики, охорони здоров'я, освіти та науки, науково-технічної та інноваційної політики, культурного розвитку населення, забезпечення свободи слова та інформаційної безпеки, соціальної політики та пенсійного забезпечення, житлово-комунального господарства, ринку фінансових послуг, захисту прав власності, фондових ринків і обігу цінних паперів, податково-бюджетної та митної політики, торгівлі та підприємницької діяльності, ринку банківських послуг, інвестиційної політики, ревізійної діяльності, монетарної та валютної політики, захисту інформації, ліцензування, промисловості та сільського господарства, транспорту та зв'язку, інформаційних технологій, енергетики та енергозбереження, функціонування природних монополій, використання надр, земельних та водних ресурсів, корисних копалин, захисту екології і навколишнього природного середовища та інших

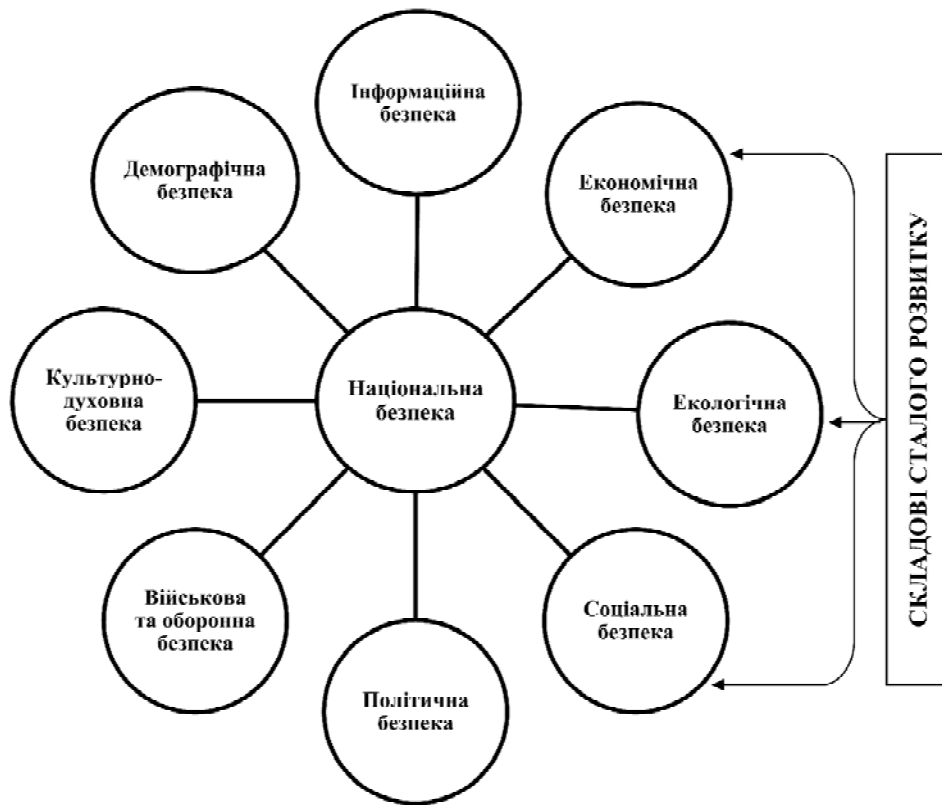

Рис. 1. Структурна модель національної безпеки

Джерело: власна розробка автора.

сферах державного управління при виникненні негативних тенденцій до створення потенційних або реальних загроз національним інтересам [8].

Малишко В.М. вважає, що у системі національної безпеки економічна безпека виконує чітко визначені функції, несе суттєве функціональне навантаження. Її суть полягає у тому, що вона є матеріальною основою національної суверенності, що визначає реальні можливості в забезпеченні інших видів безпеки. Тобто економічна безпека — це підґрунтя для функціонування всіх інших її елементів, що входять у цю систему (військової, технічної, продовольчої, економічної). Актуальність проблеми економічної безпеки в системі національної безпеки зумовлена зростанням ролі і значення правоохоронної діяльності. За умов масштабної криміналізації економіки, коли на її стан впливають організована злочинність і корупція, що опанували різноманітними механізмами впливу на прийняття багатьох державних рішень, можливості зміни економічної політики і практики, розроблення стратегії економічної безпеки в системі національної безпеки значною мірою залежить від здатності держави, її правоохоронної системи докорінно змінити кримінальну ситуацію в економіці [4].

Погодимось з думкою О.В. Мірошніченко, що економічна безпека є одним із визначальних складових елементів системи національної безпеки [5, с. 8]. З багаторічного досвіду відомо, що лише надійна та ефективна система забезпечення економічної безпеки є необхідною умовою для стабільного та стійкого соціально-економічного розвитку держави і захисту її незалежності. Відомий російський науковець В. Сенчагов наголосив на тому, що "поняття національної безпеки буде

порожнім словом без оцінки життєздатності економіки, її міцності при можливих внутрішніх і зовнішніх загрозах", оскільки вона є однією із життєво важливих сторін діяльності суспільства, держави та особи [9, с. 97]. Очевидно, вивчаючи ті чи ті сторони національної безпеки, неможливо не взяти до уваги її економічні аспекти.

Як наголошував В. Сенчагов, суть економічної безпеки можна визначити як стан економіки та інститутів влади, за якої забезпечуються гарантований захист національних інтересів; соціальна спрямованість політики, достатній оборонний потенціал навіть за несприятливих умов розвитку внутрішніх і зовнішніх процесів, іншими словами, економічна безпека — це не лише захищеність національних інтересів, але й готовність і здатність інститутів влади створювати механізми реалізації і захисту національних інтересів розвитку вітчизняної економіки, підтримання соціально-політичної стабільності суспільства [13].

Економічна безпека України — незалежність держави у формуванні й розвитку власної економічної системи. Матеріальною основою такої незалежності є власність народу на національне багатство (сукупність створених і нагромаджених в Україні працею всього суспільства матеріальних і духовних благ, інтелектуального потенціалу суспільства, природних ресурсів тощо). Відповідно до структури економічної системи основними напрямками досягнення економічної безпеки є незалежність у формуванні й розвитку кожного елемента економічної системи [1].

Внаслідок того, що життєдіяльність суспільства зачіпає різні сфери та в кожній з них можливо виникнен-

Таблиця 1. Основні елементи економічної безпеки

№ з/п	Назва елемента	Значення елемента
1	Економічна незалежність	Можливість здійснення державного контролю над національними ресурсами, спроможність використовувати національні конкурентні переваги для забезпечення рівноправної участі у міжнародній торгівлі
2	Стійкість і стабільність національної економіки	Міцність і надійність усіх елементів економічної системи, захист усіх форм власності, створення гарантій для ефективної підприємницької діяльності, стримування дестабілізуючих факторів
3	Здатність до саморозвитку і прогресу	Спроможність самостійно реалізувати і захищати національні економічні інтереси, здійснювати постійну модернізацію виробництва, ефективну інвестиційну та інноваційну політику, розвивати інтелектуальний і трудовий потенціал країни

Джерело: складено автором на основі [4].

ня різних загроз і небезпек, національна безпека постає як найбільш об'ємна та багатопланова характеристика. У змістовному плані вона включає в себе безпеку в економічній, соціальній, політичній, військовій, екологічній, технологічній, інтелектуальній, інформаційній, демографічній, генетичній, психологічній та інших напрямках. Сукупність цих видів безпеки формує систему національної безпеки — спеціально створену в країні і наділену відповідними повноваженнями сукупність інститутів і установ, а також засобів, методів і напрямів їх функціонування щодо забезпечення надійного захисту національних інтересів України [3].

Таким чином, з'ясувавши основні дефініції, можемо побудувати структурну модель національної безпеки з виокремленням економічної безпеки як однієї з найважливіших структурних частин (рис. 1).

Отже, як видно з рисунку, економічна безпека є однією з восьми запропонованих складових національної безпеки. Варто зазначити, що вона посідає одне з чільних місць у системі забезпечення національної безпеки України і стосується практично всіх інших складових. Крім того, в вищенаведеній моделі присутні три складові сталого розвитку, забезпечення яких буде сприяти сталому розвитку як системи забезпечення національної безпеки, так і країни загалом.

Таким чином, виокремивши економічну безпеку серед інших складових національної безпеки виявимо основні її елементи (табл. 1).

Отже, основними елементами економічної безпеки є: економічна незалежність, що означає насамперед можливість здійснення державного контролю над національними ресурсами, спроможність використовувати національні конкурентні переваги для забезпечення рівноправної участі у міжнародній торгівлі; стійкість і стабільність національної економіки, що передбачає міцність і надійність усіх елементів економічної системи, захист усіх форм власності, створення гарантій для ефективної підприємницької діяльності, стримування дестабілізуючих факторів; здатність до саморозвитку і прогресу, тобто спроможність самостійно реалізувати і захищати національні економічні інтереси, здійснювати постійну модернізацію виробництва, ефективну інвестиційну та інноваційну політику, розвивати інтелектуальний і трудовий потенціал країни [4].

У зарубіжній та вітчизняній літературі існує багато підходів до тлумачення поняття економічної безпеки держави за допомогою таких характеристик [10]:

— стійкість та стабільність, протидія внутрішнім і зовнішнім загрозам, під якими розуміємо міцність і

надійність зв'язків між усіма елементами економічної системи, стабільність економічного розвитку держави, стійкість до стримування та знешкодження дестабілізуючих загроз факторів;

— економічна незалежність, що характеризує насамперед можливість для будь-якого суб'єкта економічної безпеки самостійно приймати і реалізовувати стратегічні економічні та політичні рішення для розвитку, можливість використовувати національні конкурентні переваги для забезпечення стабільності та розвитку;

— самовідтворення та саморозвиток. Ця характеристика передбачає створення необхідних умов для ведення ефективної економічної політики та розширеного самовідтворення, забезпечення конкурентоспроможності національної економіки на світовій арені;

— національні інтереси. Ця характеристика визначає спроможність національної економіки захищати національні економічні інтереси.

Національні економічні інтереси лягають в основу економічної політики, що проводиться державою, важливою складовою частиною якої є забезпечення економічної безпеки, однієї з найважливіших функцій держави. Це гарантія незалежності країни, умова стабільності й ефективної життєдіяльності суспільства. Економіка є однією з життєво важливих сторін діяльності особистості, суспільства і держави. Отже, поняття національної безпеки буде неповним без усеосяжної оцінки життєздатності економіки, її міцності, надійності з урахуванням наявності реальних і потенційних зовнішніх і внутрішніх загроз. У зв'язку з цим, забезпечення економічної безпеки належить до найважливіших національних пріоритетів. Економічна безпека входить у систему національної безпеки разом з такими ключовими її складовими, як забезпечення надійної обороноздатності країни, підтримання соціального миру в суспільстві, захист від екологічних лих. Це обумовлено тим, що безглуздо вести мову про забезпечення військової безпеки при слабкій економіці, так само, як не може бути ефективної економіки, а отже, і військової безпеки в суспільстві, що роздирається соціальними конфліктами [12].

У науковій літературі виділяють такі чинники, що визначають особливе місце економічної безпеки серед інших видів системи національної безпеки [4]:

1) при вирішенні проблем в усіх сферах діяльності підкреслюється базисна роль економіки, тому що виробництво, розподіл і споживання матеріальних благ первинні для кожної з них і визначають життєдіяльність та життєздатність суспільства. Не може бути військової

Таблиця 2. Основні заходи забезпечення економічної безпеки України

№ з/п	Основні заходи	Рівень управління	
		Загальнодержавний	Регіональний
I			
<i>Інформаційно-аналітичні заходи</i>			
1	Моніторинг вразливості економічних інтересів	Моніторинг загроз економічним інтересам України	Моніторинг рівнів соціально-економічного розвитку регіонів
2	Поточна і прогностична оцінки економічного розвитку	Система показників оцінки економічного розвитку України	Система показників оцінки економічного розвитку регіону (адміністративної області)
II			
<i>Заходи регулятивного впливу</i>			
1	Вдосконалення нормативно-правової бази в здійсненні інституціональних перетворень	Прийняття законів, кодексів, Указів Президента України, Постанов Уряду України та ін.	Прийняття постанов законодавчої і виконавчої влади регіонального рівня в межах компетенції
2	Усунення кризових тенденцій	У країні в цілому, в окремих галузях, регіонах	У регіоні, містах, на підприємствах у межах компетенції
III			
<i>Заходи прямої дії</i>			
1	Програми виходу з кризи	Україні	Регіону (адміністративної області)
2	Державне регулювання регіонального розвитку	Розробка і реалізація цільових програм соціально-економічного розвитку регіонів	Участь у реалізації державних цільових програм соціально-економічного розвитку регіонів і залученні позабюджетних коштів
3	Протидія носіям загроз інтересам країни	Удосконалення фінансової системи, лобювання інтересів вітчизняного виробника на міжнародному ринку, вирівнювання на рівні максимуму рівня регіонального економічного розвитку	Підвищення економічної, соціальної і бюджетної ефективності управління регіоном (адміністративною областю)

Джерело: складено автором на основі [11].

безпеки при слабкій і неефективній економіці, так само як не може бути одночасно ні військової, ні економічної безпеки в суспільстві, яке переживає соціальні конфлікти;

2) в Україні криза суспільства найбільшою мірою охопила саме економіку, оскільки мали місце катастрофа планової економічної системи та намагання побудувати щось інше, схоже на капіталізм західного зразка. Подібна "перебудова" уже сама по собі є джерелом численних потрясінь, а отже, і загроз безпеці країни.

Основні заходи забезпечення економічної безпеки України наведено у таблиці 2.

Економічна безпека є найважливішим елементом національної безпеки. Незалежно від різноманітності поглядів на безпеку, не може бути сумнівів щодо необхідності її включення в економічну життєздатності нашого суспільства. Без ресурсів і капіталу немає виробництва та підприємництва. Без бізнесу немає прибутку, без прибутку немає робочих місць. Також без діяльності немає податків, немає військового потенціалу тощо. Життєздатність народного господарства країни, яке надає робочі місця для членів суспільства, створює та формує добробут держави загалом. Без роботи якість життя людей погіршується до моменту, коли суспільство саме по собі може розпастися. Уряд повинен моніторити та аналізувати систему економічної безпеки України, яка стане двигуном розвитку і використання потенціалу країни, політичних, економічних, військових, ідеологічних можливостей держави для досягнення життєво важливих економічних інтересів країни на національному та міжнародному рівнях [3].

Отже, економічна безпека є надзвичайно важливим елементом забезпечення національної безпеки України, що стосується всіх сфер життя нашої держави.

ВИСНОВКИ З ЦЬОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ЦЬОМУ НАПРЯМІ

Проведене дослідження дозволило дійти висновку, що економічна безпека є надзвичайно важливим елементом забезпечення національної безпеки України, що стосується всіх сфер життя нашої держави. Забезпечення економічної безпеки України перебуває у складі основних функцій держави і напряму залежить сучасних внутрішніх і зовнішніх умов. Економічна безпека є однією з восьми складових національної безпеки, яка вона посідає одне з цільних місць у системі забезпечення національної безпеки України і стосується практично всіх інших складових. Крім того, три складові національної безпеки, а саме економічна, соціальна та екологічна є одночасно складовими сталого розвитку, забезпечення яких буде сприяти сталому розвитку як системи забезпечення національної безпеки, так і країни загалом.

Література:

1. Економічна безпека України. Економічна теорія: макро- і мікроекономіка: навч. посіб. / за ред. З. Ватаманюка та С. Панчишина [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://buklib.net/component/option,-com_jbook/task,view/Itemid,36/catid,257/id,11336/
2. Козаченко Г.В. Економічна безпека підприємства: сутність та механізм забезпечення: монографія / Г.В. Козаченко, В.П. Пономарьов, О.М. Ляшенко. — К.: Лібра, 2003. — 280 с.
3. Лекарь С.І. Поняття та зміст економічної безпеки / С.І. Лекарь // Форум права. — 2012. — № 2. — С. 399—402.
4. Малишко В.М. Актуальні проблеми економічної безпеки в системі національної безпеки України / В.М. Малишко // Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. — 2015. — № 4. — С. 129—133.

5. Мірошніченко О.В. Визначальні функції системи національної економічної безпеки / О.В. Мірошніченко // Науковий вісник Волинського державного університету імені Лесі Українки. — 2007. — № 12. — С. 8—12.

6. Основи економічної безпеки: підручник / О.М. Бандурка, В.Є. Духов, К.Я. Петрова, І.М. Черняков. — Харків: НУВС, 2003. — 236 с.

7. Пастернак-Таранушенко Г. Економічна і національна безпека держави / Г. Пастернак-Таранушенко // Економіка України. — 1994. — № 2. — С. 51—56.

8. Про основи національної безпеки Закон України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/964-15>.

9. Сенчагов В. О сущности и основах стратегии экономической безопасности России / В. Сенчагов // Вопросы экономики. — 1995. — № 1. — С. 97—106.

10. Скорук О.В. Економічна безпека держави: сутність, складові елементи проблеми забезпечення [Текст] / О.В. Скорук // Науковий вісник Ужгородського національного університету: Сер.: Міжнародні економічні відносини та світове господарство / Голов. ред. М.М. Палінчак. — Ужгород: Видавничий дім "Гельветика", 2016. — Вип. 6. Ч. 3. — С. 39—42.

11. Стеценко С.П. Економічна безпека: сутність і структура / С.П. Стеценко // Інвестиції: практика та досвід. — 2013. — № 24. — С. 104—106.

12. Шайдоров О.І. Економічна безпека в системі національної безпеки / О.І. Шайдоров // Університетські наукові записки. — 2011. — № 4. — С. 395—400.

13. Экономическая безопасность: Производство — Финансы — Банки [Текст] / Под ред. В.К. Сенчагова. — М.: Финстатинформ, 1998. — 318 с.

References:

1. Vatamaniuk, Z. and Panchyshyn, S. (2001), "Economic security of Ukraine. Economic theory: macro- and microeconomics", available at: http://buklib.net/component/option,com_jbook/task,view/Itemid,36/catid,257/id,11336/ (Accessed 05 Sept 2017).

2. Kozachenko, H.V. Ponomar'ov, V.P. and Liashenko, O.M. (2003), Ekonomichna bezpeka pidpriemstva: sutnist' ta mekhanizm zabezpechennia [Economic security of an enterprise: the essence and mechanism of provision], Libra, Kyiv, Ukraine.

3. Lekar', S.I. (2012), "The concept and content of economic security", Forum prava, vol. 2, pp. 399—402.

4. Malyshko, V.M. (2015), "Current problems of economic security in the system of national security of Ukraine", Yurydychnyj visnyk. Povitriane i kosmichne pravo, vol. 4, pp. 129—133.

5. Miroshnychenko, O.V. (2007), "Definitive functions of the national economic security system", Naukovyj visnyk Volyns'koho derzhavnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky, vol. 12, pp. 8—12.

6. Bandurka, O.M. Dukhov, V.Ye. Petrova, K.Ya. and Cherniakov, I.M. (2003), Osnovy ekonomichnoi bezpeky [Fundamentals of economic security], NUVS, Kharkiv, Ukraine.

7. Pasternak-Taranushenko, H. (1994), "Economic and national security of the state", Ekonomika Ukrainy, vol. 2, pp. 51—56.

8. Verkhovna Rada of Ukraine (2003), The Law of Ukraine "On the Fundamentals of National Security of Ukraine", available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/964-15> (Accessed 05 Sept 2017).

9. Senchahov, V. (1995), "About the essence and fundamentals of the strategy of economic security of Russia", Voprosy ekonomyky, vol. 1, pp. 97—106.

10. Skoruk, O.V. (2016), "Economic security of the state: essence, component elements and problems of provision", Naukovyj visnyk Uzhhorods'koho natsional'noho universytetu: Serii: Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo, vol. 6, no. 3, pp. 39—42.

11. Stetsenko, S.P. (2013), "Economic security: essence and structure", Investytsii: praktyka ta dosvid, vol. 24, pp. 104—106.

12. Shajdorov, O.I. (2011), "Economic security in the national security system", Universytets'ki naukovi zapysky, vol. 4, pp. 395—400.

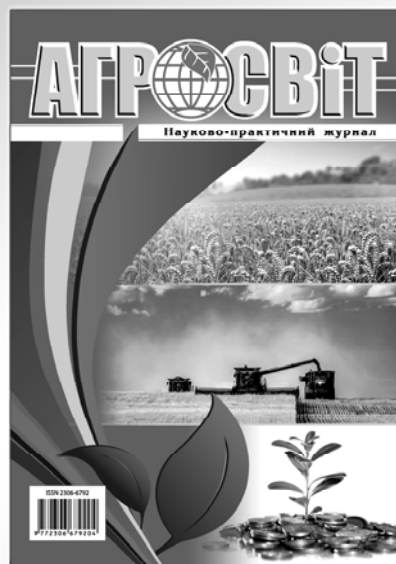
13. Senchahov, V.K. (1998), Ekonomycheskaia bezopasnost': Proyzvodstvo — Fynansy — Banky [Economic Security: Production — Finance — Banks], Fynstatynform, Moscow, Russia.

Стаття надійшла до редакції 06.09.2017 р.

АГРОСВІТ

www.agrosvit.info

Передплатний індекс: 23847

Виходить 24 рази на рік

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук з ЕКОНОМІКИ